

63
NL

FACTS

Europees Agentschap voor veiligheid en gezondheid op het werk

ISSN 1681-2158

Veiligheid van jonge werknemers — Adviezen voor ouders

Werken uw kinderen in veilige arbeidsomstandigheden? Weet u zeker dat er iemand naar hen omkijkt? Dit informatieblad draagt ertoe bij dat u beter begrijpt welke gezondheids- en veiligheidsmaatregelen werkgevers moeten treffen met het oog op jonge werknemers zodat u beter met uw kinderen kunt praten over het voorkomen van ongevallen op de werkplek.

Elke zomer zijn miljoenen scholieren en studenten parttime aan het werk of hebben een zomerbaantje om wat extra zakgeld te verdienen. Velen van hen nemen deel aan georganiseerde stages. Anderen beginnen met hun eerste fulltime-baan. Werkervaringen kunnen jonge mensen veel voldoening geven — en geweldige kansen bieden voor het leren van belangrijke arbeidsspecifieke vaardigheden. Een dergelijke ervaring moet waarborgen inhouden zowel naar veiligheid als naar gezondheid.

Wanneer jonge mensen met hun eerste fulltime-baan beginnen moet dit ook een veilige en productieve start zijn; werken moet je tenslotte om in je levensonderhoud te kunnen voorzien. Dit is helaas niet altijd het geval. Volgens Europese statistieken ligt het risico van arbeidsongevallen voor jongeren van 18 tot en met 24 jaar 50 % hoger dan voor werknemers in andere leeftijdsgroepen (1).

Een 17-jarig meisje raakte een deel van een vinger kwijt binnen een uur nadat ze was begonnen met haar vakantiebaantje. Haar vingers waren gekneld geraakt in een machine in de bakkerij waar ze werkte ...

Een 18-jarige leerling-monteur overleed nadat hij vier dagen daarvoor ernstig verbrand was geraakt bij een ontploffing. Hij hielp zijn baas een mengsel van benzine en diesel in een afvaltank te lozen toen het mengsel ontplofte ...

Voor werknemers bestaan er gezondheids- en veiligheidsvoorschriften die van de werkgevers een beoordeling van de gevaren op de werkplek eisen en die de noodzakelijke preventieve maatregelen, scholing en cursussen verschaffen.

Werkgevers moeten bijzondere aandacht besteden aan jonge mensen en nieuwkomers vanwege hun gebrek aan scholing, ervaring en bewustzijn van gevaren.

Veiligheid van jongeren onder de 18 — Wat moeten werkgevers doen?

Zij moeten zich houden aan de nationaal geldende voorschriften die voortvloeien uit Europese verordeningen inzake de bescherming van jongeren op de werkplek (2). Hierin wordt rekening gehouden met de bijzondere risico's voor jonge mensen vanwege hun gebrek aan ervaring, aan bewustzijn van gevaren en wegens van hun onvolwassenheid.

Dergelijke verordeningen verlangen van werkgevers het volgende:

- er rekening mee te houden dat jongeren weinig of geen ervaring hebben met en zich niet voldoende bewust zijn van gevaren op het werk voor hun veiligheid en gezondheid;
- risicobeoordelingen uit te voeren VOORDAT jongeren beginnen te werken;
- risicobeoordelingen in aanmerking te nemen bij het vaststellen of bepaalde werkzaamheden voor jongeren verboden moeten worden;
- ouders of voogden van kinderen in de schoolgaande leeftijd op de hoogte te brengen van de resultaten van risicobeoordelingen en van de maatregelen die zijn ingevoerd om dergelijke risico's onder controle te houden.

Als algemene regel mogen jongeren onder de 18 GEEN werkzaamheden uitvoeren die:

- hun lichamelijke of geestelijke vermogens te boven gaan;
- hen blootstellen aan toxische of kankerverwekkende stoffen;
- hen blootstellen aan straling;
- gepaard gaan met extreme hitte, herrie of trillingen;
- risico's met zich brengen die naar alle waarschijnlijkheid niet herkend of vermeden kunnen worden vanwege hun gebrek aan ervaring of training of onvoldoende aandacht voor veiligheid.

Het informatieblad 'Bescherming van jongeren op het werk' geeft meer informatie over de voorwaarden die worden gesteld aan taken, leeftijd en werkuren, speciale uitzonderingen voor beroepsopleidingen, en de strikte leeftijdsbeperkingen in sommige lidstaten voor baantjes van kinderen die nog leerplichtig zijn maar wel mogen werken. Raadpleeg de nationale wetgeving wat nu eigenlijk wel en niet mag.

(1) Eurostat, Work and Health in the EU — A statistical portrait 1994-2002.

(2) Richtlijn 94/33/EG van de Raad betreffende de bescherming van jongeren op het werk biedt **minimum**voorschriften; de wetgeving in uw land kan strikter zijn, bv. wat betreft de minimumleeftijd waarop kinderen mogen werken en verboden werkzaamheden.

Voor jongeren onder de 18 zijn er extra voorschriften omdat zij geen werkervaring hebben en misschien lichamelijk en geestelijk nog niet volwassen zijn. Er zijn ook beperkingen met betrekking tot de voor hen geldende werktijden. Werkgevers die stageplaatsen aanbieden aan jongeren moeten ervoor zorgen dat zij ten minste dezelfde bescherming krijgen voor hun gezondheid en veiligheid als de vaste medewerkers.

Indien een jongere nog leerplichtig is moet de werkgever de ouders of voogden informeren over eventuele risico's en controlemaatregelen. Dit moet gebeuren voordat de jongere begint te werken.

Wat kunnen ouders doen?

Jongeren kunnen en worden helaas ook slachtoffer van ongevallen, soms ook dodelijke, ondanks het feit dat ongevallen op de werkplek te voorkomen zijn. Bepaalde werkzaamheden kunnen de gezondheid van een jongere voor de toekomst in gevaar brengen. Als jongeren bijvoorbeeld op de werkplek worden blootgesteld aan bepaalde producten die allergieën veroorzaken, aan veel lawaai of als zij in lastige of gespannen houdingen moeten werken. Het belang van preventie en training op het gebied van gezondheid en veiligheid mag daarom niet worden onderschat.

Hier volgen wat aanwijzingen om uw kinderen te helpen.

- Praat met uw kinderen over de keuze van het vakantie- of weekendbaantje of de stageplaats. Welke soorten banen en stagemogelijkheden zijn er?
- Probeer erachter te komen welke werkzaamheden verricht moeten worden.
- Vraag wat voor training zij hebben gekregen en hoe er toezicht op hen wordt gehouden. Zeg dat zij niet bang moeten zijn om training en hulp te vragen als zij apparaten moeten bedienen of als zij nieuwe werkzaamheden moeten uitvoeren.
- Praat regelmatig met hen over hun baan. Moedig uw kinderen aan om over moeilijkheden op het werk met u te praten of wanneer zij zich zorgen maken over hun gezondheid en veiligheid.
- Praat met de werkgever over gezondheids- en veiligheidsmaatregelen en -training.
- Waarschuw uw kinderen voor de gevaren van alléén werken of 's nachts werken.
- Stimuleer uw kinderen vragen te stellen, hulp te zoeken als zij zich niet zeker voelen over arbeidsmethoden of

werkzaamheden alsmede eventuele gevaren, verwondingen of ziekten direct te melden, ook al lijken ze nog zo onbeduidend.

- Moedig hen aan te praten met een arts of verpleegkundige, of een andere medewerker die verantwoordelijkheid draagt voor de gezondheid op het werk, voorzover aanwezig. En als zij met klachten naar de huisarts gaan, de arts te vertellen wat voor werk zij doen.
- Leg uit dat zij over problemen rondom veiligheid ook contact kunnen opnemen met de eventuele vertegenwoordiger voor de veiligheid van de werknemers of een afgevaardigde.
- Praat met uw kinderen over uw eigen ervaringen op het gebied van gezondheid en veiligheid, in uw huidige werkring of in eerdere banen; wat er voorgevallen is, wat er aan gedaan is en wat u gedaan zou hebben als u beter op de hoogte was geweest.
- Spoor de school van uw kinderen aan tot het opstellen en organiseren van bewustmakingsactiviteiten zodat jonge kinderen alerter gaan reageren op mogelijke gevaren. Ook moet de school in verband met gezondheid en veiligheid op het werk voor de oudere scholieren maatregelen treffen.
- Praat met andere ouders over dit thema.
- Probeer erachter te komen wat er bij u op het werk gedaan wordt om jonge werknemers te beschermen.
- Stimuleer uw kinderen om voor zichzelf meer informatie te krijgen over gezondheids- en veiligheidsaspecten van hun baan, bijvoorbeeld via de links naar informatiebronnen op de website van het agentschap. Ga zelf op zoek naar informatie!

Wat betreft veiligheid en gezondheid beschikken jonge werknemers, net als alle werknemers, over drie belangrijke rechten:

1. het recht om te weten;
2. het recht op betrokkenheid;
3. het recht om onveilig werk te weigeren.

Zij hebben daarnaast ook een aantal plichten, o.a. om:

1. veiligheidsmaatregelen na te leven;
2. gevaren te melden;
3. beschermende uitrusting te gebruiken of te dragen.

Door iemand anders een plezier te willen doen of uit onzekerheid kunnen zij zichzelf hiervan weerhouden. Praat met hen over hun rechten, de noodzaak te allen tijde veilig te werken en altijd veiligheidsprocedures te volgen om zichzelf te beschermen en hun werkmaatjes — werk is tenslotte geen spelletje.

Voor meer informatie en bronnen, zie <http://ew2006.osha.eu.int/>. Tot de bronnen horen de nationale gezondheids- en veiligheidsautoriteiten, vakbonden en vakverenigingen.

Verdere informatie

Voor België: <http://be.osha.eu.int/ew2006/legislation>

Voor Nederland: <http://www.arbo.nl/deskundigen.stm>

Europees Agentschap voor veiligheid en gezondheid op het werk

Gran Vía, 33, E-48009 Bilbao

Tel. (34) 944 79 43 60, fax (34) 944 79 43 83

E-mail: information@osha.eu.int

© Europees Agentschap voor veiligheid en gezondheid op het werk. Overname met bronvermelding toegestaan. Printed in Belgium, 2006

